

mærke, at mere end de $\frac{2}{3}$ Dele af alt Landets Bøndergods allerede er overgaaet til Selveien-
dom eller Arvesæfte, og at der bestandig stæer nye
Overdragelser af denne Art, saa at der er al
Grund til at antage, at dette Retsforhold paa
det øvrige Fæstegods successive vil ordne sig, uden
at der fra Statsbestyrelsens Side behøver paa
den nævnte Maade at medvirkes dertil.

Comiteen indstiller saaledes:

At Forsamlingen i en allerunderdanigst Petition
vil indstille til Hans Majestæt Kongen, at
Bestyrelserne af de offentlige Stiftelser, der
ikke henhøre under Stiftsøvrighederne, og som
ere i Besiddelse af Bøndergods, maae blive
horte om Maaden, hvorpaa og Vilkaarene,
hvorunder det Stiftelserne tilhørende Fæste-
gods, i Overeensstemmelse med Grundsæt-
ningerne i den kgl. Resol. af 1 Juli d. A.
om Domainegodsets Bortarvesæftning, kan
overgaae til Arvesæfte, og at Regjeringen
derefter vil fremme denne vigtige Sag, og
ligeledes bringe hine Grundsætninger til
Anvendelse paa Beneficiargodset og de under
Stiftsøvrighedernes Bestyrelse henlagte offen-
lige Stiftelser Gods, saa at Rescript af
31 Juli 1822 med Hensyn til dette Gods
for Fremtiden sættes ud af Kraft.

Roeskilde, d. 1ste Sept. 1846.

Povelsen. Lutein. Algreen=Ussing.

VII.

Comitee-Betænkning

over

et fra en Deel Beboere paa Færøerne ind-
givet Andragende om Indførelse af en
Folkerepræsentation paa disse Øer *).

Comitee: Hunderup, Plesner, Sager.

Referent: Hunderup.

Stifternes Stænderforsamling har overdraget
undertegnede Comitee, at afgive Betænkning over
et af medundertegnede Hunderup til Forsamlingen
indgivet Andragende fra en Deel Beboere paa
Færøerne om:

at Forsamlingen vil indgaae til Hans Majestæt
Kongen med en allerunderdanigst Indstilling
om, at der paa Færøerne oprettes et Folke-
ting til at give Raad med Hensyn til Lan-
dets Lovgivning, og et Communalkraad
til at deeltage i Landets Bestyrelse.

Med Hensyn til det attraaede Folketing kunde
det vel synes at ligge i Ordene, at derved maatte
forstaaes en for Verne særegen Stænderforsam-
ling. Hvorvidt det derimod har været Petitionai-
ernes Mening at en Saadan skulde oprettes, og
Verne saaledes i denne Henseende affondres fra
Kongeriget, er vistnok meget tvivlsomt. En nær-
mere Betragtning af Forholdene vil imidlertid,
efter Comiteens Formening, gjøre det indlysende,
at en saadan Idee i og for sig aldeles ikke er
til at udføre og i ingen Henseende vilde være
ønskelig for Verne. Færøernes Beboere, som
iffrun udgjøre circa 7000 Individer, bestaaer ude-
lukkende af simple, for høiere Dannelse blottede,
Almuesfolk, og en Repræsentation, udvalgt af
deres Midte, vilde upaatvivleligen savne den for-
nødne Indsigt og Dygtighed, som maa være til-
stede i en Stænderforsamling. Men om man
end kunde affee herfra og Folket efterhaanden
kunde erholde den til en saadan Virksomhed nød-
vendige Dannelse, vilde det dog være aldeles
ufornødent for Verne at have en Forsamling,
adskilt fra det øvrige Rige, med hvilket de i det
Vesentlige have Lovgivning og Retsforfatning
tilfælles. Det ligger derhos i Vernes Interesse,
igjennem en repræsentativ Forbindelse med Hoved-
landet, at erholde en nærmere Afgang til Deel-
agtighed i de Goder, som dets større Kræfter
kunne yde dem; og det er formeentlig indlysende,
at, naar Vernes Handel engang bliver frigiven
og deres Havne aabnes for Fremmede, vilde Fol-
ket endmere fjerne dem fra Hovedlandet, naar
det ikke med dette deelte folkelige Institutioner.

Ligesom den Trang til en friere Forfatning,
som har yttret sig, formeentlig vil kunne finde
sin tilfredsstillende Tilfredsstillelse i en hensigtsmæs-
sig ordnet Communalforfatning, saaledes kan man
ei paatvivle, at Folket vil see ethvert rimeligt
Ønske tilfredsstillet angaaende en mere betydende
Deeltagelse i Provindsialstændernes raadgivende
Virksomhed, naar det indrømmes Verne i Over-
eensstemmelse med det i Fdg. 15 Mai 1835 § 1
givne kongelige Tilsagn, selv at vælge sin Re-

*) Pag. 414; 467—474; 1973.

præsentation, hvilket Valg Hans Majestæt ved Anordningen iffun har forbeholdt sig indtil en Valglov for Verne var kommen istand. De Vanskeligheder, der muligen kunne stille sig iveien herfor med Hensyn til Valgvæsenets Ordning, formenes ialtsald at ville bortfalde, naar en Communalforfatning indføres, da indirecte Valg, forsaavidt disse blive fornødne, kunne sættes i Forbindelse med samme. Den Omstændighed, at Vernes større Afstand fra Danmark skulde, med Hensyn til Indførelsespatentets Emanation eller Vedkommendes betimelige Møde i Forsamlingen, vanskeliggjøre Forholdet, synes herimod ikke at kunne komme i Betragtning.

Hvad derimod den af Petitionairerne attraaede Oprettelse af „et Communalraad“ angaaer, da skjønte vi ikke rettere, end at en efter Localiteterne vel ordnet Communalforfatning vil være en særdeles hensigtsmæssig og helbringende Foranstaltning for Verne. Ligesom den vil være et vigtigt Middel ved Ordningen af Vernes friere Samfærdselsforhold, saaledes vil den være den bedste Grundvold for Folkets fremtidige Udvikling; og da Færingerne er et befindigt og forstandigt Folk, behøver man ikke at nære nogen Tvivl om, at de ville vide at afbenytte denne større Selvstændighed paa en værdig og for det Heles Vel gavnlig Maade. Iffun gjennem en passende Communalrepræsentation vil det være muligt for Regjeringen fyldestgjørende og med fornøden Sagskundskab at ordne de forskjellige særegne Næringsforhold og andre Foranstaltninger, som Skolevæsen og deslige.

Comiteen har imidlertid antaget, at det ikke kan være Forsamlingens Nafte, paa Sagens nærværende Standpunct, at gaae ind paa nogen nærmere Undersøgelse eller paa noget bestemt Forslag angaaende Organisationen af det omhandlede Institut. Vi have derfor afholdt os fra at forelægge et Saadant, idet vi have fundet os forvissede om, at Forsamlingen vilde ansee det hensigtsmæssigere, at en detailleret Plan foranlediges udarbejdet paa Landet selv af dets Embedsmænd, i Forbindelse med dertil udvalgte Mænd fra de forskjellige Eyseler, for senere at blive Grundlag for den forventende Lov. Iffun have vi troet, at burde antyde, at Forordningen angaaende Communalvæsenet for Landet i Danmark formentlig danner et passende Udgangspunct for

denne Sags Behandling, saa at dennes Opgave vil blive Fremstillingen af de Modificationer og Udvidelser, som Vernes Særegenheder og fjærne Afstand fra Danmark maatte gjøre nødvendige og tilraadelige. I Overeensstemmelse hermed antage vi derfor, at det ingenlunde vilde være tilstrækkeligt, efter Petitionens Ord at indskrænke sig til Oprettelsen af et Communalraad for hele Landet. Et saadant maa vistnok oprettes i Lighed med Amtsraadet i Danmark, men ved Siden heraf maa nødvendigviis indføres mindre Communalafdelinger med særegne Forstanderskaber. Hvorvidt ethvert Sogn for sig skal saaledes gives sin egen Bestyrelse, eller man skal holde sig til Landets Inddeling i Præstegjæld, af hvilke hver enkelt bestaaer af flere, endog indtil 8 Sogne, vil berøe paa forskjellige Hensyn og Omstændigheder. Landets Forhold giver ikke Anledning til at fravige den i Danmark gjældende Basis for Valgbarhed og Valgret. Men Størrelsen af den Grundeiendom, som skal qualificere til disse Retigheder, maa udgaae fra en Overveieelse af de locale Forhold, der især vil gjøre det nødvendigt at sætte Valgcensus temmelig lavt, eftersom Dødsogodset er i høi Grad udstyktet, og de større Besiddere i det Hele iffun findes blandt Domainegodsets Leilænderinger eller de saakaldte Kongsbønder.

I Henseende til Communalbestyrelsens Virkefæds, kan det vel ikke oversees, at Vernes store Afstand fra Hovedlandet gjør det nødvendigt, at Regjeringsautoriteten er udstyret, med en større Myndighed end Forholdene her i Landet medføre; men den samme Grund tilfiger paa den anden Side, at det folkelige Element i de forskjellige Communeraad ogsaa faaer en større Udgang til Bestyrelsen og til Behandlingen af samtlige Verne vedkommende Anliggender. Vi skulle i denne Henseende iffun udhæve, at Landets Eienommeligheder have fremkaldt en Mængde locale og ganske særegne Forhold, som det er vanskeligt for de ikke indfødte Embedsmænd, at blive tilfulde bekendte med; men den fuldstændige Kundskab herom vil kunne erholdes gjennem de communale Autoriteter, og vi have derfor anseet det nødvendigt, at de Love, som ere udkomne for Kongeriget, og om hvis Udvidelse til Færøerne der kan blive Spørgsmaal, blive sendte til „Amtsraadets“ Betænkning, ligesom at dette faaer Leilighed til at give sine motiverede Erklæringer over de sær-

egne Love for Verne, forinden disse forelægges Provindsstænderne.

J Henhold til Forestaaende tillader Comiteen sig at indstille:

at Forsamlingen allerunderdanigst petitionerer Hans Majestæt om:

at et Lovforslag til en Communalforfatning for Færøerne maa blive udarbejdet og forelagt Østernes Stænderforsamling til Betænkning.

Til Comiteen er afleveret et Andragende fra endeel Beboere paa Nolsø, som anholde om, at Forsamlingen allerunderdanigst vil indstille til Hans Majestæt:

at der indtil videre, saalænge Færingerne endnu ikke have nogen folkevalgt Repræsentation, ikke bliver oprettet nogen fast Skole, enten paa Nolsø eller paa nogen anden af Verne, med mindre det maatte stemme med Beboernes Ønske.

Ikkevel dette Andragende, som vistnok kan være af særegen Vigtighed for Bedkommende, er udgaaet fra den Sætning, hvis Rigtighed Comiteen tilfulde erkjender, at Skolevæsenets gode Fremgang væsentligen maa støtte sig til en, i det kommunale Liv styrket, Erkjendelse hos Beboerne, om det Gavnlige og det Hensigtsmæssige i en saadan Indretning, have vi dog troet, at man ikke nærmere burde gaae ind paa samme, deels fordi det ifkun staaer i fjern Forbindelse med nærværende Sag, deels fordi vi ere komne til Kundskab om, at Andragerne tillige have indgivet til Hans Majestæt Kongen en Besværing over Skoledirectionens Forhold, hvilken senere er afgivet til det Kongelige Danske Cancellies nærmere Undersøgelser, saa at Sagen allerede er bragt for det Forum, hvor den har at søge sin lovlige Afgjørelse, og deels endelig fordi det tør forudsættes, at Beboernes i Andragendet udtalte Ønske, med Hensyn til den nu fremkomne Udsigt for Verne til at erholde en Communalforfatning, saavidt muligt vil blive taget i Betragtning af høiere Bedkommende.

Roeskilde, d. 3die Sept. 1846.

Hunderup. Plešner. Sager.

VIII.

Comitee-Betænkning

over

et Andragende fra den Kjøbenhavnske Industriforenings Repræsentantskab almindelig Revision af Mæringslovgivningen og et Lovudkast desangaaende*

Comitee: H. P. Hansen, Bang, C. R. Sidenius, Maaløe. Afreder: S.

Det er ved Forsamlingens Beslutning draget undertegnede Comitee, at afgive en Betænkning over et, af medundertegnede H. P. Hansen til Forsamlingen indgivet Andragende fra Kjøbenhavnske Industriforenings Repræsentantskab om en almindelig Revision af Mæringslovgivningen og et Lovudkast desangaaende.

Til Opfyldelse af dette Hverv tillader Comiteen sig at ytre Følgende:

Skjøndt det havde været ønskeligt, at Comiteen i deres Andragende nærmere havde berørt, hvori de af dem paapegede Hindringer for Industrifremme væsentligt bestaaer, har Comiteen dog, som allerede i den af dem indgivne Betænkning er nævnt, talte sig om, hvorledes Forholdene efter den af dem foretagne Formening burde ordnes til Opnaaelse af den bedste Tingenes Tilstand, saa kunde de ikke strengt fordres af en privat Forretning, der bevæge sig i forskellige Løbsbaner, og, om de end hver især søle sig befri for Hindringer for deres Virksomheds, deres Udvikling til et forøget Maal, kunne forudsættes at have, eller at bestaae i, at de søle til at forstærke sig det almindelige Forhold, over samtlige herhenhørende Forhold, de end ikke nødvendig, og det kan heller ikke misforstås, at denne Forening, der har sat sig det heldige Formaal, at fremme Industrifremme, henvender sig til Nationens Repræsentanter, for gjennem disse at opfordres til ved Lov, afpassede efter Tiden, at fremme dette høist vigtige Stats-Ånd.

Undertegnede Comitee, hvem det er overladt at ytre sig i Anledning af hint Industriforenings Andragende, troer derimod ikke at kunne ansee sig aldeles fritagen for at gaae ind paa en Undersøgelse af, hvilke de Hindringer da ere, der stille sig i Veien for Industrien.

*) Pag. 37; 314—348; 2327.